

УДК 303.436.2:316.77(477.41)(045)

DOI <https://doi.org/10.31470/2518-7600-2021-12-209-237>

**INTERSECTORAL PROJECTS OF THE STATE
ARCHIVES OF KYIV REGION AS A MEANS OF
COMMUNICATION WITH THE LOCAL COMMUNITY**

**МІЖСЕКТОРАЛЬНІ ПРОЄКТИ ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК ЗАСІБ КОМУНІКАЦІЇ З
МІСЦЕВОЮ ГРОМАДОЮ**

**МЕЖСЕКТОРАЛЬНЫЕ ПРОЕКТЫ
ГОСУДАРСТВЕННОГО АРХИВА КИЕВСКОЙ
ОБЛАСТИ КАК СРЕДСТВО КОММУНИКАЦИИ С
МЕСТНОЙ ОБЩЕСТВЕННОСТЬЮ**

Тетяна Курченко,

кандидат історичних наук,

доцент, доцент кафедри

історії та

документознавства,

t.kurchenko@ukr.net,

[https://orcid.org/0000-0003-](https://orcid.org/0000-0003-2704-6482)

2704-6482 Національний

авіаційний університет

проспект Любомира Гузара, 1, ave., Kyiv, Ukraine, 03058

м. Київ, Україна 03058

Tetiana Kurchenko,

Ph.D in Historical

Sciences, Associate Professor of

the Department of History and

Documentation science

t.kurchenko@ukr.net,

[https://orcid.org/0000-0003-](https://orcid.org/0000-0003-2704-6482)

2704-6482 National Aviation

University, 1, Liubomyra Huzara

University, 1, Liubomyra Huzara

ave., Kyiv, Ukraine, 03058

Ольга Юрченко,

кандидат історичних наук

доцент кафедри історії та

документознавства,

yurchenko155@ukr.net

[https://orcid.org/0000-0001-](https://orcid.org/0000-0001-9181-5886)

9181-5886 Національний

авіаційний університет,

проспект Любомира Гузара, 1

м. Київ, Україна, 03058

Olga Yurchenko,

Ph.D. in Historical Sciences,

Associate Professor of the

Department of History and

Documentation science

yurchenko155@ukr.net

[https://orcid.org/0000-0001-](https://orcid.org/0000-0001-9181-5886)

9181-5886 National Aviation

University, 1, Liubomyra

Huzara ave., Kyiv, Ukraine,

03058

ABSTRACT

The article conveys the relevant problem, namely, initiation of communication of the archives of Ukraine with the local communities aimed at popularization of the archival information as exemplified by the project activity of the State Archives of Kyiv Region. In the context of today's administrative territorial reformation, it is especially important to promulgate the regional information resource and encourage the local communities to use it. Equally important task is to transform the local archives into a planner of the information and social space for the territorial community.

The authors have established that the State Archives of Kyiv Region always implement project activity in practice. From 2018 up to and including 2020, the team of the main archive institution of Kyiv Region participated in 10 intersectoral projects, namely, «Ukrainian Statehood: Revival. 100 Years» (2018), «Historical Kyiv Region, the Testament Land of the Kobzar» (2019), «Beekeeping of Polissia: the Archaic Tradition in the Modern Environment» (2020) and many others. Individual regional projects, «My Heart Belongs to Ukraine» (2018) and «НенуOSTi лусту» (2019) were initiated by the team of the State Archives of Kyiv Region. According to the article, successful implementation of the projects first and foremost depends on establishment of the efficient cooperation between the archives and various institutes of social memory, establishments, public authorities, movements, funds, mass media, etc., that enables deeper and fuller discovery of the archive fund valuables and introduces the historical and cultural heritage of Ukraine to the people. From 2018 to 2020, the partners of the State Archives of Kyiv Region included dozens of museums, cultural associations, artistic groups. The projects were successfully completed due to assistance of the central authorities and local governments, the State Archival Service of Ukraine, and the archive community of Kyiv Region.

Achievements of the State Archives of Kyiv Region in implementation of the intersectoral projects generally prove both

efficiency and long-term benefits of this activity. Cooperation and collaboration of the State Archives of Kyiv Region with the local communities and institutions of Kyiv Region may be considered the best way to achieve the ultimate goal of the archive projects, to raise awareness of the citizens of Ukraine about archive information resource and exercise the people's rights to the information as prescribed by the Constitution and the laws of the country.

Keywords: *archive institution, the State Archives of Kyiv Region, local community, social communication, project, project activity.*

Постановка проблеми. На початку нового тисячоліття людство остаточно усвідомило, що увійшло у нову історичну фазу існування світової цивілізації, у якій головними продуктами виробництва є інформація та знання. Інформаційне суспільство – це суспільство нових можливостей і нових викликів. Сучасні цифрові технології, новітні канали комунікації, постійно зростаючий попит на інформацію та інформаційні продукти, без сумніву, відкривають нові можливості для всіх соціальних інституцій, чия діяльність пов'язана із формуванням, зберіганням та використанням інформації. В той же час парадигма їх діяльності все активніше зміщується в сторону активного використання та популяризації власних інформаційних ресурсів, розширення старих та налагодження нових каналів комунікації з суспільством задля адресного просування інформації. В умовах постіндустріального суспільства архівні, бібліотечні, музейні установи мали зламати традиційні уявлення про характер своєї роботи, що формувались століттями, і почати «перезавантаження» та оптимізацію своєї діяльності. В першу чергу це стосується налагодження діалогу із суспільством та оптимізації комунікаційної діяльності.

Архівні установи України містять потужний інформаційний потенціал, який, як ніколи, є актуальним та затребуваним суспільством. На цьому факті наголошено у

«Стратегічній програмі розвитку архівної справи України на середньострокову перспективу (2019-2023 рр.)» схваленій Нормативно-методичною комісією Укрдержархіву 18 квітня 2019 р. У документі підкреслюється, що «документальні ресурси українських архівів за обсягами концентрації, місткістю та унікальністю багатоаспектного інформаційного потенціалу – один із базових сегментів системи державних і світових інформаційних ресурсів» та зазначається, що «прикметною ознакою нинішньої духовно-інтелектуальної ситуації в українському суспільстві є зміни в його потребах щодо ретроспективної документної інформації» (Стратегічна програма розвитку архівної справи України на середньострокову перспективу (2019-2023 рр.), 2019). Ця обставина покладає на архівні установи обов'язок якомога активніше розвивати комунікацію із громадськістю, з метою просування інформації, що міститься в архівних документах та організації доступу до них із використанням усіх наявних на даний момент комунікативних каналів та засобів.

Серед новітніх напрямів історичного пізнання, що привели до істотних змін у ієрархії культурних та соціально-психологічних поглядів українців нині помітне місце займає вивчення «мікроісторії», що не мала належного вивчення за радянських часів і в перші роки української незалежності. Інформація про життя регіональних громад набуває також особливої актуальності в контексті адміністративно-територіальної реформи, що нині переживає українське суспільство. Державні архіви областей України, що містять інформаційні ресурси регіонального значення, мають зараз слушну нагоду актуалізувати власний місцевий інформаційний ресурс в масштабі не тільки власної громади, але у загальнонаціональному інформаційному просторі. Але для цього вони мають, перш за все, стати центрами тяжіння обласних громад, формувати і поширювати свої інформаційні продукти у тісному взаємозв'язку із місцевими органами влади, культурними товариствами, освітніми установами та іншими

інститутами соціальної пам'яті, такими як музеї та бібліотечні установи. Гарні можливості налагодити продуктивну комунікацію із місцевою громадою і сформувавши цікавий і актуальний інформаційний продукт дає проєктна діяльність архівних установ. Міжсекторальні проєкти архівів, що згуртовують навколо конкретних інформаційних ресурсів адресну зацікавлену аудиторію, уможливають об'єднання зусиль багатьох учасників проєкту навколо використання архівних документів місцевого значення та їх популяризації.

Проєктна діяльність вже давно стала органічною складовою інформаційної діяльності Державного архіву Київської області (далі ДАКО). Документи архіву охоплюють період з 1682 до 2017 р. і відображають політичне, економічне та культурне життя м. Києва, Київської губернії, Київської області та України загалом. Станом на 1 січня 2018 р. інформаційний ресурс ДАКО налічував 7077 фондів, 2450562 од. зб., а також 23079 од.зб. фотодокументів за період 1916-2017 рр. (Офіційний сайт Державного архіву Київської області). Три документи з його колекції відносяться до унікальних документів НАФ України .

Колектив архіву докладає усіх зусиль до організації використання інформації документного ресурсу установи усіма доступними засобами, в тому числі використовуючи проєктну діяльність. Архівні проєкти ДАКО є добре відомими за межами архівної спільноти Київщини. Досвід ДАКО з організації міжсекторальних проєктів може бути корисним як для більшості архівних установ, так і для інших установ соціальної пам'яті, що формують, зберігають та створюють умови для використання історико-культурної спадщини українського народу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність проблеми організації соціальної комунікації регіональних архівних установ з використанням сучасних інструментів та засобів обумовлює інтерес до неї науковців.

Різноманітні аспекти проблеми соціальних комунікацій інститутів соціальної пам'яті доволі повно представлені в науковій літературі. На даний момент значна кількість науковців зосереджується на проблемі комунікації архівних установ в мережі Інтернет, соціальних мережах, цифрових комунікаціях, що спрямовані на оптимізацію комунікаційної функції архівів. Зокрема, комунікація архівних установ в сучасних умовах висвітлюється в роботах Г. Боряка (Боряк, 2002), А. Кисельової (Кисельова, 2004), Л. Божук (Божук, 2015; Божук, 2016), Л. Божук та Т. Клиніної (Божук & Клиніна, 2019), М. Палієнко (Палієнко, 2015), І. Тюрменко (Тюрменко, 2015; Тюрменко, 2016;) та багатьох інших дослідників. Аналізу цифрових комунікацій в архівній сфері присвячені відповідні розділи монографії І. Тюрменко, М. Рогожі, Л. Божук, Т. Курченко, Л. Халецької (Тюрменко & Рогожа, 2017). Можна стверджувати, що на сьогоднішній день онлайн комунікації архівів з використанням цифрових технологій постійно перебуває у центрі уваги науковців.

Значно менше публікацій присвячено комунікації інститутів соціальної пам'яті із місцевими громадами, конкретним засобам та формам їх взаємозв'язку. Так, перетворенню дитячих бібліотек у центри взаємодії з громадами присвячено роботи Tiurmenko I., L. Khaletska, T. Klynina (Tiurmenko & Khaletska, 2019), I. Tiurmenko, L. Bozhuk, L. Khaletska, I. Struk (Tiurmenko & Bozhuk, 2019), проектна діяльність бібліотек відображена у розділі колективної монографії «Соціальні комунікації інформаційного суспільства: теоретичні та прикладні аспекти», авторами якого є науковці І. Тюрменко та Л. Халецька (Тюрменко & Халецька, 2020:109-127). Проектну діяльність музейних установ частково узагальнено в роботі «Музей: менеджмент і освітня діяльність» (2009). Загальні аспекти проектної діяльності в архівній сфері висвітлені в роботі Tiurmenko, L. Bozhuk, Y. Smolnikov, & Y. Syerov (Tiurmenko & Bozhuk, 2020). Слід зазначити, що досвід проектної діяльності окремих архівних установ

України, та обласних архівів, зокрема, ще не узагальнювався в наукових публікаціях.

Ряд авторів наукових публікацій висловлюється на користь взаємодії різних інститутів соціальної пам'яті: архівів, музеїв, бібліотек для спільного поширення та використання інформаційного потенціалу документних фондів. В дисертаційному дослідженні О. Рибачка (Рибачок, 2018), працях Т. Білушак, М. Комової, Ж. Мيني (Білушак & Комова, 2016), Н. Вовк, А. Пелешишина (Вовк & Пелешишин, 2019), С. Зворського (Зворський, 2018) пропонується розробити конкретні заходи та наскрізні проекти для організації спільної діяльності архівів та бібліотек, сформувати об'єднані онлайн-платформи інформаційних ресурсів, об'єднати зусилля для обміну досвідом та створення ефективної системи доступу громадян країни до історико-культурної спадщини. Отже, проблема взаємодії архівних установ із місцевими громадами, запровадження проектів, до реалізації яких було залучено різні інформаційні установи та об'єднання громадян є актуальною, цікавою, але недостатньо розробленою у науковій літературі.

Мета статті полягає в узагальненні досвіду проектної діяльності Державного архіву Київської області та популяризації його серед архівної спільноти.

Виклад основного матеріалу. Архівам України, що є складовою системи інформаційних установ держави належить провідне місце у формуванні, зберіганні та поширенні інформаційного контенту ретроспективних документів. В арсеналі інформаційної діяльності архівних установ є достатньо напрацьованих інформаційно-комунікаційних засобів, як традиційних, так і таких, що довели свою ефективність останнім часом. Серед засобів соціокультурної комунікації архівів належне місце займає проектна діяльність. Проекти можуть виступати як самостійний засіб інформаційної діяльності архівів, так і входити до складу більш масштабних програм із широким складом учасників. Особливе місце

належить проектам, що сприяють розвитку регіонального партнерства зі збереження історико-культурної спадщини. Організація проектів у співпраці з органами державної влади, музеями, бібліотеками, освітніми та громадськими установами, краєзнавчими осередками, популяризація архівних інформаційних ресурсів з історії регіону сприяють формуванню історичної пам'яті, національно-культурної ідентичності. Завдяки міжсекторальним проектам архіви виступають також в якості організаторів соціального простору громад, підвищують свою соціальну значущість.

Обласним архівним установам належить чільне місце у процесі згуртування місцевих громад. Державний архів Київської області чітко усвідомлює свої особливі завдання і обов'язки перед мешканцями Київщини. Про це свідчать численні проекти за участю місцевої громади та активна участь архіву у загальних масштабних починаннях місцевого та загальнодержавного рівня.

Так, в листопаді 2018 р. Державний архів Київської області став одним із майданчиків для проведення заходів проекту до 85 роковини Голодомору 1932-1933 рр. в Україні. В рамках реалізації проекту, учасником якого був Державний архів Київської області, 22.11.2018 для учнівської молоді м. Біла Церква, що навчається у Малій академії наук, архівом було організовано науково-практичну конференцію «Голодомор 1932-1933 років-геноцид українського народу: в документах і фактах». 23.11. 2018 для жителів Макарівського району Київщини було організовано захід під загальною назвою «Краще б мені ніколи не бачити цього» із презентацією виставки архівних документів «Голодомор 1932-1933рр. у документах Державного архіву Київської області». Організатори надали можливість кожному відвідувачу через призму архівних документів усвідомити і осмислити масштаби трагедії у всіх сферах життя і не дати забути ці уроки. 20 листопада на базі ДАКО було проведено круглий стіл «Винищення голодом. Пам'ять нації», де предметом

обговорення стали причини і наслідки Голодомору в Україні. На початку роботи круглого столу присутнім була представлена презентація документів в електронному форматі «Голодомор 1932-1933 років. Огляд джерельної бази Державного архіву Київської області». Захід відбувся за участю представників Державної архівної служби України, центральних державних архівів України, Державного архіву Черкаської області, музейних установ, науковців та краєзнавців.

2018 рік приніс архіву участь у ще одному проекті під загальною назвою «Українська державність: Відродження. 100 років». Цей проект дав архіву можливість не лише вшанувати визначну подію в житті української державності, а й представити широкій громадськості комплекси документів із фондів архіву, що віддзеркалили поступ України до незалежності. В рамках проекту ДАКО була розвинена активна виставкова діяльність. До організації і презентації виставок було залучено представників владних районних структур, музейних та бібліотечних закладів, зацікавлену громадськість, представників ЗМІ. Так, 23 серпня 2018 р. місцеву громаду м. Ірпінь було залучено до відкриття виставки «1917-1921: український вимір», підготовленої Державним архівом Київської області та присвяченої 100-річчю Української революції 1917-2021 років. 28 серпня, за сприяння архівного відділу Ірпінської міської ради, під час засідання секції вчителів освітньої галузі суспільствознавства та історії Приірпіння відбулась презентація зазначеної виставки широкому загалу. В цілому за період роботи виставки її відвідало більше ніж 500 жителів м. Ірпінь та околиць сіл. 20 вересня 2018 р. в м. Вишгород під патронатом Вишгородської районної державної адміністрації також відбулась презентація фотодокументальної виставки з нагоди 100-річчя революційних подій в Україні. Ця ж виставка 25 жовтня була презентована архівом в Поліському районному історико-краєзнавчому музеї для місцевої громади Полісся (Офіційний сайт Державного архіву Київської області, 2018).

Завершальним акордом проекту стало проведення 27 лютого 2019 р. в Державному архіві Київської області засідання круглого столу «Діяльність Директорії: відродження та занепад УНР», присвяченого 100-річчю державотворення Української народної республіки. Метою заходу було поєднання поглядів на події Української революції 1917-1921 рр. відомих істориків, дослідників, архівістів та молоді – студентів, старшокласників, членів наукових молодіжних товариств.

25 квітня 2018 року стартував регіональний проєкт «З відданістю Україні в серці». Проєкт було започатковано ДАКО на семінарі під назвою «Пам'ятаємо Героїв АТО» для керівників архівних установ Київської області, представників громадських організацій учасників АТО, військових капеланів, волонтерів. Його метою було ознайомитись із стратегією діяльності архівних установ щодо збереження та примноження Національного архівного фонду документами учасників Антитерористичної операції. 17 жовтня в ДАКО було проведено семінар з питань реалізації регіонального проєкту щодо збору інформації та документів учасників Антитерористичної операції. За час реалізації проєкту архівними установами Київщини була забезпечена широка інформаційна кампанія щодо висвітлення даного напряму діяльності у місцевих засобах масової інформації, на офіційних вебсайтах архівних установ та, як окрема рубрика, на сайтах районних державних адміністрацій, міських рад Київської області. Для виконання даного завдання архівні установи, координуючи свою діяльність з ДАКО, організували співпрацю з місцевими органами державної влади та місцевого самоврядування, музеями та бібліотеками, громадськими організаціями та волонтерами, які здійснювали активну допомогу та підтримку учасників АТО. Окремо необхідно виділити співпрацю архівістів з самими учасниками АТО та членами сімей загиблих, щодо можливості передавання документів особового походження про участь в АТО для

створення окремих архівних фондів та документальних колекцій. За підсумками роботи на жовтень 2018 р. архівними установами Київщини було зібрано 156 анкет-запитальників та здійснені заходи щодо документального оформлення 5 архівних фондів (колекцій) від волонтерів та учасників АТО. Нині даний архівний проєкт не завершено. Він постійно перебуває у полі зору керівництва та співробітників ДАКО, адже його метою є поповнення НАФ України суспільно важливими документами щодо захисту незалежності України в ході Антитерористичної операції та згуртування навколо цього відповідального завдання архівної спільноти та небайдужих громадян.

Навесні 2019 р. ДАКО започаткував масштабний історико-документальний і громадський проєкт «НепрOSTІ листи», присвячений Дню пам'яті та примирення та 75-й річниці вигнання нацистських окупантів з України. Метою проєкту було вшанування пам'яті жертв Другої світової війни на Київщині та організація заходів, в результаті яких передбачалось урочисте вручення копій листів оstarбайтерів сьгоднішнім адресатам. Невдовзі співорганізаторами і партнерами проєкту стали: Київська обласна державна адміністрація, Центральний державний кінофотофон оархів ім. Г.С.Пшеничного, Всеукраїнський проєкт «Пам'ять нації», архівні відділи районних державних адміністрацій та міських рад Київської області, Національний історико-краєзнавчий заповідник «Переяслав», Національний музей-заповідник «Битва за Київ у 1943 році», КЗ КОР «Білоцерківський краєзнавчий музей», Макарівський районний історико-краєзнавчий музей, Воєнно-історичний музей «Інформаційно-просвітницький центр» (Калинівка). Проєкт «НепрOSTІ листи» об'єднав архівістів, музейників, істориків-краєзнавців Київщини у кропіткій праці з розшуку та повернення листів оstarбайтерів, що не були доставлені восени 1943-го і знаходяться на зберіганні у ДАКО.

Вже 26 березня 2019 р. в Державному архіві Київської області відбулася настановна нарада робочої групи, яка розпочала роботу над розділом проєкту «НепрOSTі листи-пошук адресатів». Під час зустрічі учасники – представники архівних відділів районних державних адміністрацій і міських рад, а також освітніх, бібліотечних та музейних установ Київщини отримали від директора державного архіву Софії Каменєвої настановну інформацію. Вона наголосила на важливому історико-культурному значенні проєкту, його меті, етапах реалізації та ключових заходах. Учасники взяли участь у практичному семінарі з питань методики роботи з особистими документами та проведення пошуку осіб, яким будуть вручатися листи їхніх рідних, що перебували у 1942–1945 роках на примусових роботах у Німеччині. Координатор проєкту начальник відділу використання інформації документів ДАКО Наталія Бацак запропонувала до обговорення робочою групою ряд питань щодо практичної реалізації колективного пошуку інформації в архівних документах та складання на її основі бази даних прізвищ остарбайтерів по населених пунктах Київської області. Другу частину зустрічі учасники проєкту присвятили практичній роботі з документами. Був розпочатий пошук інформації в листуванні остарбайтерів з Білої Церкви, Борисполя, Броварського, Вишгородського, Іванківського, Обухівського та Переяслав-Хмельницького районів. 7 травня 2019 р. в приміщенні виставкового залу ДАКО було відкрито виставку документів із фондів архіву, де було презентовано документи періоду німецької окупації Київщини, копії листів остарбайтерів, що вже 75 років знаходились у фондах архівної установи, але не були презентовані належним чином. Відкриття виставки мало широкий громадський резонанс. Під час презентації виставки перші копії 25 листів остарбайтерів з Київщини було вручено їх нащадкам. Проєкт «НепрOSTі листи» нині реалізовано у Бориспільському, Броварському, Іванківському, Макарівському та Переяслав-Хмельницькому районах Київської області. В контексті реалізації проєкту архівом було організовано «живі» заходи із залученням

студентської та учнівської молоді (13.05.2019: студентами та викладачами історико-філософського факультету Коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка, студентами-документознавцями та викладачами кафедри історії та документознавства НАУ; 15.05. 2019 зустріч із вчителями та учнями 10-х класів Вишнівської ЗОШ №4) тощо. В травні 2020р. архів презентував онлайн виставку «Остарбайтери Київщини: документи» Зазвичай, вручення копій листів, відбувається за сприяння і участі голів райдержадміністрацій, представників Державної архівної служби України, рад ветеранів, ЗМІ, широкої громадськості і перетворюється на зворушливий «неформальний» захід, де є місце суму і сльозам Так, 26.06.2019 р. в м. Переяслав-Хмельницькому під час вручення копій 13 листів жителям району була присутня 93-літня жителька затопленого села Андруші, якій архівісти вручили копію її власного листа, написаного багато десятиліть тому (Офіційний сайт Державного архіву Київської області, 2019).

До популяризації та висвітлення ходу реалізації проекту архівна спільнота Київщини активно долучає ЗМІ. Завідувач архівного сектору Миронівської районної державної адміністрації Жовтоноженко Н. І. спільно з місцевою телекомпанією організувала зйомки телесюжету про архівно-музейний проєкт «НепрOSTі листи» із записом інтерв'ю з колишнім остарбайтером, жителькою с. Тарасівка Миронівського району та онукою колишніх остарбайтерів з с. Пустовіти. Подібний сюжет був також записаний за участі працівників архівного відділу Бориспільської міської ради. 13 архівних відділів та секторів міських рад та райдержадміністрацій включили матеріали проєкту до фотодокументальних виставок до Дня Пам'яті і примирення 2019 р. В місцевій пресі було оприлюднено 7 публікацій з приводу реалізації проєкту (Про підсумки діяльності архівних установ Київської області у 2019 році та їх завдання на 2020 рік, 2020:8).

Нині проєкт ще не завершено, ведеться пошукова робота, що координується ДАКО. Щоквартальні та річні підсумки реалізації проєкту заслуховуються на засіданнях колегії ДАКО. До участі в проєкті долучаються все нові і нові добровільні помічники. Сподіваємось, що його реалізація принесе багато відкриттів, і про цей надзвичайно цікавий комплекс архівних документів часів Другої світової війни дізнається якомога більше українців.

Не менш цікавим проєктом в якому взяв участь колектив Державного архіву Київської області був архівно-музейний проєкт 2019 р. «Історична Київщина-заповідна земля Кобзаря». Організаторами цього проєкту виступили Державний архів Київської області, Вишгородський історико-культурний заповідник, Центральний державний історичний архів України, Центральний державний архів-музей літератури та мистецтв України, Яготинський історичний музей. Основною цільовою аудиторією проєкту була молодь. 9 березня відбулась зустріч архівістів ДАКО із творчою молоддю, що навчається у Васильківському міському Центрі дитячої та юнацької творчості. 22 березня архів приймав школярів середньої школи №4 м. Києва. 27 березня в рамках проєкту в ДАКО було проведено зустріч з Почесною громадянкою с. Шевченкове, головою ГО «Поступ жінок-мироносиць», керівником «Мистецького спецназу», заслуженим працівником культури України Зоєю Ружин. У виставковому залі ДАКО відбулась змістовна та емоційно насичена розмова про культурні традиції українського народу, увічнення пам'яті Т.Г.Шевченка та сучасні реалії. Прозвучало поетичне слово самої З.Ружин та Б.Олійника, співалися пісні на її вірші. Працівник державного архіву Рена Коваленко представила учасникам і гостям проєкту архівні комплекси ХІХ століття, що відображають генеалогію родини Тараса Шевченка, його особисте життя та творчий шлях. Окрім історичних архівних документів, гостям була представлена найбільша в Київській області колекція стародавніх «Кобзарів», предмети пов'язані з іменем Т.

Шевченка із затоплених сіл Київщини, а також мистецькі твори, друковані видання та музейні експонати із колекцій Вишгородського історико-культурного заповідника, Яготинського історичного музею, приватних колекцій Василя Михальчука, Дмитра Піркла, Зої Ружин та Інни Бессалової. На зустрічі були присутні студенти другого курсу історичного факультету Київського університету ім. Б.Грінченка, представники громадськості м. Києва, які мали можливість також ознайомитись із виставкою «Історична Київщина-заповітна земля Кобзаря». 28 березня виставку відвідали члени клубу Святошинського району «Активне довголіття». Їх чекала зустріч із працівниками ДАКО, екскурсія. Учасники заходу прийняли жваву участь в обговоренні фактів біографії Кобзаря та питань історичної місії поета, демонструючи глибоке розуміння цієї проблематики. Протягом трьох тижнів майже 500 представників різних груп та вікових категорій мали можливість ознайомитись із матеріалами виставки, послухати розповіді та коментарі архівістів щодо представлених архівних документів.

Резонансним заходом, співorganizатором якого був ДАКО, є реалізований проект «Дивоцвіт Україна», тривалістю з 1 по 8 квітня 2019 р. На одному культурно-просвітницькому майданчику були представлені духовно-мистецькі національні традиції, що йдуть від візантійських джерел і втілені у різних жанрах: живописі, архітектурі, ткацтві, вишивці, музично-вокальному мистецтві. Такий вражаючий синтез став можливим завдяки співпраці державного архіву та Всеукраїнського громадського об'єднання «Поступ жінок-мироносиць». Архівну складову проекту «Дивосвіт України» представили у своїх виступах співробітники відділу використання інформації документів державного архіву. Начальник відділу Наталя Бацак охарактеризувала представлену на виставці унікальну колекцію фотографій та креслень дерев'яних і мурованих храмів Київщини – частину з близько шести сотень документів про пам'ятки архітектури

Київської області, що були створені під керівництвом відомого київського архітектора Юрія Денисова наприкінці ХХ ст. Співробітник відділу Артур Мочалін проаналізував архівні документи, котрі розкривають мало відомі сторінки духовно-релігійного життя Київщини ХІХ ст. Навколо цього виставкового проєкту об'єдналися представники громадських і культурних організацій, ключові особи Центрального державного архіву Громадських об'єднань, Центрального державного архіву кінофотофонодокументів імені Г. Пшеничного, Державного архіву м. Києва, представники Національного авіаційного університету, студентська молодь коледжу Київського університету ім. Бориса Грінченка.

Минулий 2020 р., попри всі проблеми і негаразди, пов'язані із загальнонаціональною пандемією COVID-19, був вкрай плідним для ДАКО на цікаві і продуктивні проєкти. 27 лютого в обласному архіві презентували архівно-музейний проєкт «Київщина: діалоги часів.1761-1932» присвячений 88-річчю з дня утворення Київської області. Робота над проєктом об'єднала зусилля ДАКО, Центрального державного історичного архіву України, м. Київ та Вишгородського державного історико-культурного заповідника, що є постійним партнером архіву. Архівно-музейний проєкт було реалізовано у вигляді потужної виставки із фондів обох архівів, під час якої було представлено оригінали і копії майже 50 документів з 1735 року до 1932 року, в яких прослідковується історія Київщини з часів існування Київського намісництва, Київської губернії до створення Київської області в 1932 р., колекція карт із фондів Державного архіву Київської області та Центрального державного історичного архіву України, представлено документи, що стосуються опису Київської губернії ХVІІІ ст. – ХІХ ст. Дуже актуальними у світлі сучасної адміністративно-територіальної реформи було представлення документів що стосувались реформування Київщини на початку 20-х років. Зокрема це протокол засідання адміністративно – територіальної комісії Київської губернії 1922 р., інформація

про райони, залишені за проектом районування 1925 р., проект створення Київського округу 1925 р. тощо. У вітальному слові очільника Державної архівної служби України А. Хромова, що відмітив актуальність проекту та даного виставкового заходу, було також наголошено на необхідності подальшого розвитку координації та інтеграції зусиль не лише між архівами, але й між іншими учасниками комунікативних процесів. Директор Центрального державного історичного архіву України, м. Київ Ольга Музичук також наголосила на ефективності міжархівної кооперації. Директор Вишгородського державного історико-культурного заповідника Влада Литовченко розповіла про набутий досвід участі у спільних різноманітних проектах з архівними установами, і у т.ч. з Державним архівом Київської області, та підкреслила велике значення таких просвітницьких проектів для мешканців Київського регіону (Офіційний сайт Державного архіву Київської області, 2020). Планується, що даний проект буде презентовано мешканцям Київщини у вигляді пересувних фотодокументальних виставок та інших заходів культурно-просвітницького характеру, до участі в яких буде залучено мистецькі колективи.

Архівні фонди ДАКО є напрочуд багатими на документи, що несуть інформацію про визначних осіб України чий життєвий шлях пов'язаний з Київщиною. Вже 5 років ДАКО співпрацює з благодійною організацією Фонд Максима Рильського «Троянди й виноград». Їх співпраця реалізується у пошуку і оприлюдненні документів, що висвітлюють життя та творчість світоча української культури. ДАКО є також співучасником проекту «Відновлення пам'яті М.К. Скибицького», військового інженера, вихідця з Київщини, що у 1824 році прибув до Південної Америки та вступив добровольцем до війська Симона Болівара. Сьогодні він є шанованою постаттю у історії Перу, а його життєвий шлях є предметом детального вивчення. В рамках співпраці по спільному проекту 13 листопада 2019 р. в Державному архіві Київської області відбулася зустріч директора Державного

архіву Київської області Соф'ї Каменевої з Президентом Інституту історичних досліджень Сухопутних військ Республіки Перу паном Енріке Гаргуевичем Годой та дослідником Інституту історичних досліджень Сухопутних військ Республіки Перу паном Марсіала Анхель Сільва. Науковці з Перу мали можливість ознайомитись із оригіналами історичних документів, а 14 листопада відбулася передача копій історичних документів ДАКО Перуанській стороні. Без сумніву, обмін документами свідчить про те, що Україна і Перу мають спільне минуле, яке зміцнює спільні зв'язки між двома країнами, а також сприяє створенню позитивного іміджу не лише архівів, а й всієї країни.

Нині головна архівна установа Київщини активно долучилася до проєкту загальнонаціонального рівня «Бортництво Полісся: архаїчна традиція в сучасному вимірі». Цей проєкт було ініційовано Вишгородським історико-культурним заповідником і здійснено за підтримки Українського культурного фонду. Проєктні заходи реалізуються у співпраці ДАКО з Державною архівною службою України, з Центральним державним архівом вищих органів влади і управління України, з Центральним державним архівом кіно- і фонодокументів імені Пшеничного, за підтримки Державних архівів Рівненської і Житомирської областей. До нього також долучилася низка музейних закладів: Національний музей архітектури і побуту України, Національний історико-архітектурний заповідник «Переяслав», Рівненський краєзнавчий музей, Олевський краєзнавчий музей, Сарненський історико-етнографічний музей, і музей «Українське село», які містять експозиції бортництва.

Одним з найяскравіших заходів в рамках Національного проєкту було відкриття 10 жовтня 2020 р. на території Національного музею архітектури і побуту України фотовиставки «Бортъ. Життя. Полісся», на якій вперше в Україні в одному місці було зібрано фото та документи з низки українських архівів та знімки, зроблені під час науково-

дослідницьких експедицій до місць сучасного побутування бортництва Київської, Рівненської та Житомирської областей. Фінальним акордом Національного проєкту буде створення віртуального музею бортництва з віртуальними філіями, до якого також увійдуть оцифровані матеріали, представлені на фотовиставці. Крім того планується, за пропозицією директора ДАКО С. А. Каменєвої, заархівувати матеріали фотовиставки і розмістити їх у вигляді окремого архівного фонду у колекції архівної установи. Цей проєкт є вдалим симбіозом міжсекторального, музейно-архівного співробітництва. Завдяки співпраці з різними архівними та музейними установами авторам проєкту вдалося дослідити еволюцію бортництва, зібрати максимальну кількість фотоматеріалів про бортництво і бджільництво в Україні.

Висновки. Отже, одним із ефективних засобів соціальної комунікації ДАКО є його проєктна діяльність. Завдяки проєктам архів отримує можливість активно впливати на інформаційний простір регіону, популяризувати власні інформаційні ресурси. Найбільший суспільний резонанс та глибину реалізації мають його міжсекторальні проєкти, до організації та співучасті в яких долучаються органи державної влади, архівні, музейні та бібліотечні спільноти Київської та інших областей, культурні товариства. В період з 2018 до кінця 2020 рр. ДАКО долучився до виконання 10 подібних проєктів загальнонаціонального та регіонального рівня. Деякі з зазначених проєктів було ініційовано саме колективом Державного архіву Київської області. Креативність, наполегливість та поступовість у реалізації проєктів, широкий діапазон інформаційних заходів на їх підтримку роблять досвід колективу ДАКО цікавим та гідним популяризації як в масштабах Київщини так і за її межами.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Білушак Т., Комова М., Мина Ж. Віртуальний інформаційний простір архівних та бібліотечних установ.

Інформація, комунікація, суспільство 2016: матеріали 5-ої Міжнародної наукової конференції ІКС-2016, 19-21 травня 2016 року, Україна, Львів, Славське / Національний університет «Львівська політехніка», Кафедра соціальних комунікацій та інформаційної діяльності. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. С. 322-325.

2. Божук Л. Інформаційні діяльність державних архівів України в умовах розвитку суспільства відкритого доступу. Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми і перспективи: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 3 грудня 2015 року, Україна, Полтава. Полтава : Видавництво Полтавського НТУ, 2016. С.121-125.

3. Божук Л. Інформаційні ресурси і сервіси Інтернет в роботі архівів України. Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 10-12 вересня 2015 року, Україна, Одеса. Одеса : ФОР-Гаража, 2015. С.160-172.

4. Божук Л., Клиніна Т. Національна історико-культурна спадщина: новітні засоби збереження та використання. Інформація, комунікація, суспільство 2019: матеріали 8-ї Міжнародної наукової конференції ІКС-2019, 16-18 травня 2019 року. Україна, Львів, Славське / Національний університет «Львівська політехніка», Кафедра соціальних комунікацій та інформаційної діяльності. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. С. 162-164.

5. Боряк Г. Електронні архівні публікації в Інтернеті: проблеми репрезентації інформаційних ресурсів. *Архіви України*, 2002, №4-6. С.141-169.

6. Вовк Н., Пелешин А. Концепція створення онлайн-платформи для обміну міжнародним досвідом зі збереження бібліотечних та архівних фондів. *Вісник Книжкової палати*. 2019. №4. С.38-42.

7. Зворський С. Актуалізація взаємодії архівів і бібліотек – вимога часу. *Архіви України*. 2018. №5. С.7-21.
8. Кисельова А. Українські архівні ресурси в Інтернет. Рукописна спадщина та книжкова спадщина України. *Археографічні дослідження унікальних архівних та бібліотечних фондів*. Вип.9. Київ : НБУВ. 2004. С.238-247.
9. Музей: менеджмент і освітня діяльність. Упор. Г. Аартс, З. Мазурик. Львів : Літопис, 2009. 224 с.
10. Офіційний сайт Державного архіву Київської області. URL: <https://dako.gov.ua/> (дата звернення 25.01.2021).
11. Палієнко М. Репрезентативність вебсайтів архівних установ та їх роль у розширенні доступу до архівної інформації. Історико-культурна спадщина: збереження, доступ, використання: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 7-9 квітня 2015 року, Україна, Київ /Національний авіаційний університет. Кафедра історії та документознавства. Київ : Талком, 2015. С.214-217.
12. Про підсумки діяльності архівних установ Київської області у 2019 році та їх завдання на 2020 рік. Матеріали розширеної колегії ДАКО від 20.02.2020. 10с. З власного архіву члена Колегії ДАКО Курченко Т. Є.
13. Рибачок О. Міжнародні інтегровані цифрові ресурси документальної культурної спадщини архівів, бібліотек, музеїв: етапи створення, стратегії розвитку (80-ті роки ХХ – 10-ті роки ХХІ ст.). Автореф. дис. ... канд. іст. наук. 27 00 02. Київ, 2018. 21 с.
14. Соціальні комунікації інформаційного суспільства: теоретичні та прикладні аспекти: монографія / під заг.ред. А. Г. Гудманяна, С. М. Ягодзінського. Київ : Талком, 2020. 260 с.
15. Стратегічна програма розвитку архівної справи України на середньострокову перспективу (2019-2023 pp.). URL: https://undiasd.archives.gov.ua/doc/strateg_prog_rozv_arch_spav.pdf (дата звернення 25.01.2021)

16. Тюрменко І. Історико-культурна спадщина на вебсайтах системи державних архівів областей України: стратегія доступу. *Вісник Київського Національного університету імені Тараса Шевченка*. Серія: Історія. 2016. №3 (130). С.70-75.

17. Тюрменко І., Халецька Л. Обласні бібліотеки України для дітей як соціокомунікаційні центри громад. Соціальні комунікації інформаційного суспільства: теоретичні та прикладні аспекти: монографія / під заг. ред. А.Г. Гудманяна, С.М. Ягодзінського. Київ : Талком. 2020. С. 108-127.

18. Тюрменко І. Підходи до розроблення політики збереження цифрової історико-культурної спадщини на вебсайтах державних архівів областей України. Інформація, комунікація, суспільство 2015 : матеріали 4-ої Міжнародної наукової конференції ІКС-2015, 20-23 травня 2015 року, Україна, Львів, Славське / Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Львівська політехніка», Кафедра соціальних комунікацій та інформаційної діяльності. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. С. 234-235.

19. Тюрменко І., Рогожа М., Божук Л., Курченко Т., Халецька Л. Соціально-етичні основи збереження цифрової історико-культурної спадщини: монографія. Київ : Талком. 2017. 172 с.

20. Tiurmenko I., Bozhuk L., Smolnikov Y. (2020) Digital communications of Ukraine archival institutions. In: Serov Y. (eds). Control, Optimisation and Analytical Processing of Social Networks (COAPSN 2020). Control, Optimisation and Analytical Processing of Social Networks (COAPSN 2020). Vol. 2616. pp. 296-307. In CEUR Workshop Proceedings CEUR-W. ISSN: 16130073. <http://ceur-ws.org/Vol-2616/> <http://ceur-ws.org/Vol-2616/paper25.pdf>.

21. Tiurmenko I., Bozhuk L., Khaletska L. Communication library mechanisms for children's social integration/. 1st International Conference on Cyber Hygiene and Conflict Management in Global Information Networks (CMiGIN (CyberConf 2019)). Lviv, 2019, volum 2588, pp. 533-544. URL: <http://ceur-ws.org/Vol-2588/paper45.pdf>.

22. Tiurmenko I., Khaletska L., Klynina T. Libraries of Ukraine for Children as Sociocultural Centres of Community. 1st International Children's Libraries Symposium Proceedings 14-17 November 2018, Nevşehir / Turkey. Ankara, 2019. P.315-328.

REFERENCES

1. Bilushchak, T., Komova, M. & Myna, Zh. (2016). *Virtualnyi informatsiinyi prostir arkhivnykh ta bibliotechnykh ustanov* [Virtual information space of archival and library institutions]. Informatsiia, komunikatsiia, suspilstvo 2016: materialy 5-oi Mizhnarodnoi naukovoï konferentsii IKS–2016, 19-21 travnia 2016 roku, Ukraina, Lviv, Slavske / Natsionalnyi universytet «Lvivska politehnika», Kafedra sotsialnykh komunikatsii ta informatsiinoï diialnosti. Lviv : Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniki, 322-325 [in Ukrainian].

2. Bozhuk, L. (2016). *Informatsiini diialnist derzhavnykh arkhiviv Ukrainy v umovakh rozvytku suspilstva vidkrytoho dostupu* [Information activity of the state archives of Ukraine in the conditions of development of the society of open access]. Dokumentno-informatsiini komunikatsii v umovakh hlobalizatsii: stan, problemy i perspektyvy: materialy I Vseukrainskoi naukovo–praktychnoi internet-konferentsii, 3 hrudnia 2015 roku, Ukraina, Poltava. Poltava : Vydavnytstvo Poltavskoho NTU, 121-125 [in Ukrainian].

3. Bozhuk, L. (2015). *Informatsiini resursy i servisy Internet v roboti arkhiviv Ukrainy. Informatsiina osvita ta profesiino–komunikatyvni tekhnolohii XXI stolittia* [Information resources and Internet services in the work of the archives of Ukraine. Information education and professional communication technologies of the XXI century]. Materialy VIII Mizhnarodnoi naukovo–praktychnoi konferentsii, 10-12 veresnia 2015 roku, Ukraina, Odesa. Odesa : FOP-Harazha, 160-172 [in Ukrainian].

4. Bozhuk, L. & Klynina, T. (2019). *Natsionalna istoryko-kulturna spadshchyna: novitni zasoby zberezhennia ta vykorystannia* [National historical and cultural heritage: the latest means of preservation and use]. Informatsiia, komunikatsiia,

suspilstvo 2019: materialy 8-i Mizhnarodnoi naukovoï konferentsiï IKS-2019, 16-18 travnia 2019 roku. Ukraina, Lviv, Slavske / Natsionalnyi universytet «Lvivska politekhnika», Kafedra sotsialnykh komunikatsii ta informatsiinoï diïalnosti. Lviv : Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniky, 162-164 [in Ukrainian].

5. Boriak, H. (2002). Elektronni arkhivni publikatsii v Interneti: problemy reprezentatsii informatsiinykh resursiv [Electronic archival publications on the Internet: problems of representation of information resources]. *Arkhivy Ukrainy*, 4-6, 141-169 [in Ukrainian].

6. Vovk, N. & Peleshchyshyn, A. (2019). Kontseptsiiï stvorennia onlain-platfomy dlia obminu mizhnarodnym dosvidom zi zberezhennia bibliotechnykh ta arkhivnykh fondiv [The concept of creating an online platform for the exchange of international experience in the preservation of library and archives]. *Visnyk Knyzhkovoï palaty*, 4, 38-42 [in Ukrainian].

7. Zvorskyi, S. (2018). Aktualizatsiïa vzaïemodii arkhiviv i bibliotek – vymoha chasu [Updating the interaction of archives and libraries is a matter of time]. *Arkhivy Ukrainy*, 7-21 [in Ukrainian].

8. Kyselova, A. (2004). Ukrainski arkhivni resursy v Internet [Ukrainian archival resources on the Internet. Manuscript heritage and book heritage of Ukraine]. *Rukopysna spadshchyna ta knyzhkova spadshchyna Ukrainy: Arkheohrafichni doslidzhennia unikalnykh arkhivnykh ta bibliotechnykh fondiv*. Vyp.9. Kyiv : NBUV, 238-247 [in Ukrainian].

9. *Muzei: menedzhment i osvitnia diïalnist* [Museum: management and educational activities] (2009). Upor. H. Aarts, Z. Mazuryk. Lviv : Litopys, 224 [in Ukrainian].

10. *Ofitsiyni sait Derzhavnoho arkhivu Kyivskoi oblasti* [Official site of the State Archives of Kyiv region]. URL: <https://dako.gov.ua/> (data zvernennia 25.01.2021) [in Ukrainian].

11. Paliienko, M. (2015). Rerezentatyvnist vebseitiv arkhivnykh ustanov ta yikh rol u rozshyrenni dostupu do arkhivnoi informatsii [Representativeness of archival institutions' websites and their role in expanding access to archival information]. *Istoryko-kulturna*

spadshchyna: zberezhennia, dostup, vykorystannia: materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, 7-9 kvitnia 2015 roku, Ukraina, Kyiv /Natsionalnyi aviatsiinyi universytet. Kafedra istorii ta dokumentoznavstva. Kyiv : Talkom, 214-217 [in Ukrainian].

12. *Pro pidsumky diialnosti arkhivnykh ustanov Kyivskoi oblasti u 2019 rotsi ta yikh zavdannia na 2020 rik* [On the results of the activities of archival institutions of the Kyiv region in 2019 and their tasks for 2020]. Materialy rozshyrennoi kolehii DAKO vid 20.02.2020. 10s. Z vlasnoho arkhivu chlena Kolehii DAKO Kurchenko T. Ye [in Ukrainian].

13. Rybachok, O. (2018). *Mizhnarodni intehrovani tsyfrovi resursy dokumentalnoi kulturnoi spadshchyny arkhiviv, bibliotek, muzeiv: etapy stvorennia, stratehii rozvytku (80-ti roky XX – 10-ti roky XXI st.)* [International integrated digital resources of documentary cultural heritage of archives, libraries, museums: stages of creation, development strategies (80s of the XX - 10s of the XXI century)]. Avtoref. dys. ... kand. ist. nauk. 27 00 02. Kyiv, 21 [in Ukrainian].

14. *Sotsialni komunikatsii informatsiinoho suspilstva: teoretychni ta prykladni aspekty: monografiia* [Social communications of the information society: theoretical and applied aspects: monograph] (2020) / pid zah.red. A. H. Hudmaniana, S. M. Yahodzinskoho. Kyiv : Talkom, 260.

15. *Stratehichna prohrama rozvytku arkhivnoi spravy Ukrainy na serednostrokovu perspektyvu (2019-2023 rr.)* [Strategic program for the development of archival affairs in Ukraine for the medium term (2019-2023)]. Reserved from: https://undiasd.archives.gov.ua/doc/strateg_prog_rozv [in Ukrainian].

16. Tiurmenko, I. (2016). Istoryko-kulturna spadshchyna na veb-saitakh systemy derzhavnykh arkhiviv oblastei Ukrainy: stratehiia dostupu [Historical and cultural heritage on the websites of the system of state archives of the regions of Ukraine: access strategy]. *Visnyk Kyivskoho Natsionalnogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Serii: Istoriiia*, 3(130), 70-75 [in Ukrainian].

17. Tiurmenko, I. & Khaletska, L. (2020). *Oblasni biblioteki Ukrainy dlia ditei yak sotsiokomunikatsiini tsentry hromad. Sotsialni komunikatsii informatsiinoho suspilstva: teoretychni ta prykladni aspekty. aspekty: monohrafiia* [Regional libraries of Ukraine for children as socio-communication centers of communities. Social communications of the information society: theoretical and applied aspects: monograph] / pid zah. red. A.H. Hudmaniana, S.M. Yahodzinskoho. Kyiv : Talkom, 108-127 [in Ukrainian].

18. Tiurmenko, I. (2015). *Pidkhody do rozroblennia polityky zberezhennia tsyfrovoi istoryko-kulturnoi spadshchyny na veb saitakh derzhavnykh arkhiviv oblastei Ukrainy* [Approaches to the development of a policy for the preservation of digital historical and cultural heritage on the websites of the state archives of the regions of Ukraine]. *Informatsiia, komunikatsiia, suspilstvo 2015 : materialy 4-oi Mizhnarodnoi naukovoï konferentsii IKS2-015, 20-23 travnia 2015 roku, Ukraina, Lviv, Slavske / Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy, Natsionalnyi universytet «Lvivska politekhnika», Kafedra sotsialnykh komunikatsii ta informatsiinoidiialnosti. Lviv : Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniky, 234-235* [in Ukrainian].

19. Tiurmenko, I., Rohozha, M., Bozhuk, L., Kurchenko, T. & Khaletska, L. (2017). *Sotsialno-etychni osnovy zberezhennia tsyfrovoi istoryko-kulturnoi spadshchyny: monohrafiia* [Socio-ethical bases of preservation of digital historical and cultural heritage: monograph]. Kyiv : Talkom, 172 [in Ukrainian].

20. Tiurmenko, I., Bozhuk, L. & Smolnikov, Y. (2020). Digital communications of Ukraine archival institutions. In: Serov Y. (eds). *Control, Optimisation and Analytical Processing of Social Networks (COAPSN 2020). Control, Optimisation and Analytical Processing of Social Networks (COAPSN 2020). Vol. 2616. pp. 296-307. In CEUR Workshop Proceedings CEUR-W. ISSN: 16130073. <http://ceur-ws.org/Vol-2616/> <http://ceur-ws.org/Vol-2616/paper25.pdf>* [in English].

21. Tiurmenko, I., Bozhuk, L. & Khaletska L. (2019). *Communication library mechanisms for children's social integration/*. 1st International Conference on Cyber Hygiene and

Conflict Management in Global Information Networks (CMiGIN (CyberConf 2019). Lviv, 2588, 533-544. Reserved from <http://ceur-ws.org/Vol-2588/paper45.pdf> [in English].

22. Tiurmenko, I., Khaletska, L. & Klynina, T. (2019). Libraries of Ukraine for Children as Sociocultural Centres of Community. 1st International Children's Libraries Symposium Proceedings 14-17 November, Nevşehir / Turkey. Ankara, 315-328 [in English].

АНОТАЦІЯ

У статті розкрито актуальну проблему організації комунікації архівів України з місцевими громадами з метою популяризації архівної інформації на прикладі проєктної діяльності Державного архіву Київської області. Особливо нагальним, в контексті сучасної адміністративно-територіальної реформи, є оприлюднення регіонального інформаційного ресурсу та залучення місцевих громад до його використання. Не менш важливим завданням є перетворення місцевих архівів на організатора інформаційного та соціального простору територіальної громади.

Авторами статті було з'ясовано, що в практичній роботі ДАКО активно використовується проєктна діяльність. За період з 2018 по 2020 рр., включно, колектив головної архівної установи Київщини взяв участь у 10 міжсекторальних проєктах, таких як: «Українська державність: Відродження. 100 років» (2018), «Історична Київщина - заповітна земля Кобзаря»(2019), «Бортництво Полісся: архаїчна традиція в сучасному вимірі»(2020) та багатьох ін. Окремі регіональні проєкти – «З відданістю Україні в серці» (2018) та «НепрОСТі листи» (2019) було ініційовано саме колективом ДАКО. В статті зазначається, що успішна реалізація проєктів в першу чергу залежить від налагодження архівами ефективної взаємодії з різними інститутами соціальної пам'яті, установами, органами влади, рухами, фондами, ЗМІ тощо, що дає можливість більш глибокого та ефективного розкриття змісту архівних фондів та долучення громадян до історико-культурної спадщини

України. Партнерами ДАКО в період 2018-2020 рр. стали десятки музейних закладів, культурних товариств, мистецьких колективів. Проекти були успішно реалізовані завдяки підтримці органів центральної та місцевої влади, Державної архівної служби України, архівній спільноті Київщини.

Досягнення Державного архіву Київської області у реалізації міжсекторальних проектів в цілому свідчать про ефективність та перспективність такої виду діяльності. Організацію взаємодії та співпраці ДАКО із місцевими громадами та інституціями Київщини можна вважати найбільш оптимальним шляхом досягнення кінцевої мети архівних проектів – наближення архівного інформаційного ресурсу до громадян України та реалізації їх прав на інформацію, задекларовану Конституцією та законами держави.

Ключові слова: архівна установа, Державний архів Київської області, місцева громада, соціальна комунікація, проект, проектна діяльність.

АННОТАЦІЯ

В статті розкривається актуальна проблема організації комунікації архівов України з місцевою громадською організацією з метою популяризації архівної інформації на прикладі проектної діяльності Державного архіву Київської області. Особливо актуальним, в контексті сучасної адміністративно-територіальної реформи, є обнародовані регіонального інформаційного ресурсу і залучення місцевої громадськості до його використання. Не менш важливою задачею є перетворення місцевих архівів в організаторів інформаційного і соціального простору територіальної громади.

Авторами статті було встановлено, що в роботі ДАКО активно використовується проектна діяльність. За період з 2018 по 2020 рр., включительно, колектив головного

архивного учреждения Киевицины принял участие в 10 межсекторальных проектах, таких как «Украинская государственность: Возрождение. 100 лет» (2018), «Историческая Киевицина - заветная земля Кобзаря» (2019), «Бортничество Полесья: архаическая традиция в современном измерении» (2020) и многих других. Отдельные региональные проекты – «С преданностью Украине в сердце»(2018) и «НепрОСТые письма»(2019) были инициированы именно коллективом ДАКО. В статье отмечается, что успешная реализация проектов в первую очередь зависит от налаживания архивами активного взаимодействия с различными институтами социальной памяти, организациями, органами власти, движениями, фондами, СМИ и т.д., что дает возможность более глубокого и эффективного раскрытия содержания архивных фондов и приобщения граждан к историко-культурному наследию Украины. Партнерами ДАКО в период 2018-2020гг. стали десятки музейных учреждений, культурных сообществ, художественных коллективов. Проекты были успешно реализованы благодаря поддержке органов центральной и местной власти, Государственной архивной службы Украины, архивной общественности Киевицины.

Достижения Государственного архива Киевской области по реализации межсекторальных проектов в целом свидетельствует об эффективности и перспективности такого рода деятельности. Организация взаимодействия и сотрудничества ДАКО с местными общинами и организациями Киевицины можно считать наиболее оптимальным путем достижения конечной цели – приближения архивного информационного ресурса к гражданам Украины и реализации их прав на информацию, задекларированную в Конституции и законах государства.

Ключевые слова: архивное учреждение, Государственный архив Киевской области, местная общественность, социальная коммуникация, проект, проектная деятельность.